

شناسنامه ماده:

ساعات هفتگی	نوع واحد	واحد	نوع ماده	عنوان ماده	کد ماده	دوره		
۱	نظری	۱	اصلی	ادب جاهلی ۲		کارشناسی		
							رشته	تفسیر
							روش تدریس	القایی - خودخوان - تحقیقات کتابخانه ای
							تعریف ماده	بررسی و فهم معانی نظم و نثر دوره جاهلی
							اهداف ماده	۱. آشنایی طالب العلم با اسالیب لغت عرب در بیان و خصوصیات اشعار جاهلی ۲. ایجاد توان فهم متون و قواعد و وجوه بلاغی آن ۳. آشنایی با برخی ادباء، شعراء و خطبای عرب معروف قبل از اسلام ۴. افزایش توانایی دایره لغت ۵. تطبیق لغات و عبارات متن مورد نظر با قرآن کریم ۶. تلاش جهت تطبیق قواعد صرف و نحو و بلاغه بر متون مورد نظر
							دستاورد آموزشی	پس از اتمام این ماده طالب العلم باید از ویژگی های زیر برخوردار باشد: ۱- فهم متون ادب جاهلی و تجزیه و ترکیب آنها ۲- توانایی استشهاد و استناد به نصوص جاهلی در فهم قرآن ۳- شناخت بعضی ادباء، شعراء، خطباء و حکمای معروف آن دوران

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تجزیه و ترکیب و وجوه بلاغی	۱۰٪	۲۵٪	
۲	حفظ نظم و نثر	۱۵٪	۲۵٪	
۳	فهم متن	۱۵٪	۲۵٪	
۴	لغات و ریشه یابی آن	۱۰٪	۲۵٪	
۵	تطبیق با آیات	۱۰٪	۲۰٪	

مراجع و مصادر:

۱- شرح المعلقات العشر وأخبار شعرائها، الشنقيطي، بيروت دار الكتب العلمية، الطبعة الثالثة ۱۴۲۳ هـ ق ۲۰۰۳ م.
۲- شرح المعلقات السبع للزوزني، الحسين بن أحمد بن الحسين الزوزني، دار احياء التراث العربي، الطبعة الأولى ۱۴۲۳ هـ - ۲۰۰۲ م.
۳- فتح الكبير المتعال اعراب معلقات العشر الطوال، محمد علي طه الدرر، دمشق، مكتبة الرازي، الطبعة الاولى ۱۹۸۶ م.
۴- شرح القصائد السبع الطوال الجاهليات، ابوبكر محمد بن قاسم الانباري، قاهره، دار المعارف، الطبعة السادسة ۲۰۰۵ م.
۵- جمهره الخطب العربيه، احمد زكي صفوت، بيروت، المكتبة العلمية.
۶- مختارات من روائع الادب العربي (العصر الجاهلي) احمد فاضلي، تهران، منشورات سمت، چاپ اول ۱۳۸۱ هـ ش.
۷- اشعار الشعراء الستة الجاهليه، اعلم الشتمري، تحقيق ابراهيم شمس الدين، بيروت دار الكتب العلمية ۱۴۲۲ هـ ق - ۲۰۰۱ م.
۸- الأغاني، أبي الفرج الأصفهاني، دار الفكر - بيروت، الطبعة الثانية، تحقيق: سمير جابر، عدد الأجزاء: ۲۴.
۹- الامالي، ابوعلی قالی، بيروت دارالكتب العربي.
۱۰- عقد الفريد ابن عبد ربه الاندلسي، تحقيق: د. عبدالحميد التحيني، بيروت دار الكتب العلمية، ۱۴۰۴ هـ ق - ۱۹۸۳ م.
۱۱- جمهرة الامثال، ابوهلال عسکري، بيروت، صيدا المكتبة العصرية ۱۴۲۶ هـ ق - ۲۰۰۵ م.
۱۲- المفضليات، المفضل الضبي، تحقيق: د. عمر فاروق الطباع، بيروت دارالارقم الطبعة الاولى ۱۴۱۹ هـ ق - ۱۹۹۸ م.
۱۳- المجاني الحديثه، الاب شيخو، بيروت، دار الفقه للطباعة، الطبعة الاولى ۱۴۲۵ هـ ق - ۱۳۸۳ هـ ش.
۱۴- مختارات من روائع الادب العربي (العصر الجاهلي) احمد فاضلي، منشورات سمت، تهران، چاپ اول ۱۳۸۱ هـ ش.
۱۵- شذرات من الشعر والنثر في العصر الجاهلي، د. نادر نظام تهراني ود. سعيد واعظ، تهران، منشورات سمت ۱۳۹۴ هـ ش.

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
۱	بیوگرافی طرفه بن العبد، معرفی معلقه ی او و شرح ۳ بیت از مطلع معلقه. توجه: برابر با روش تدریس تعیین شده تدریس شود.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۳۸ و ۳۹ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ. ص ۱۷۱ تا ۱۷۸ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۱۱۵ تا ۱۳۷
۲	ابیات معلقه طرفه ۷ تا ۷.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۳۹ و ۴۰ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۱. ص ۱۷۸ تا ۱۸۳ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۱۳۷ تا ۱۴۳
۳	ابیات معلقه طرفه ۱۹، ۲۰، ۲۱ و ۲۲.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۴۳، ۴۱ و ۴۴. فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۱. ص ۱۸۷ تا ۱۹۰ ۱۹۷ تا ۲۰۰، ۱۹۸ تا ۲۰۲ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۱۴۹ تا ۱۵۳، ۱۶۱ تا ۱۶۳، ۱۸۷ تا ۱۶۴، ۱۹۰ تا ۱۶۳
۴	ابیات معلقه طرفه ۵۶، ۵۵، ۵۴ و ۵۷.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۴۴ و ۵۱ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۱. ص ۲۰۲ تا ۲۰۳، ۲۴۴ تا ۲۴۹ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۱۶۴ تا ۱۹۲، ۱۶۶ تا ۱۹۴
۵	ابیات معلقه طرفه ۶۷، ۶۶، ۶۵، ۶۴ و ۶۸.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۵۳ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر. محمد علی طه الدرہ ج ۱. ص ۲۵۷ تا ۲۶۷ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۲۰۰ تا ۲۰۳
۶	گزیده ای از نثر فنی: معرفی اکثم بن صیفی و گلچینی از حکم وامثال او.	جمهره الخطب العربیه، احمد زکی صفوت، ج ۱ ص ۱۳۰ تا ۱۴۱. مختارات من روائع الادب العربی (العصر الجاهلی) احمد فاضلی ص ۱۸۹ تا ۱۹۶.
۷	بیوگرافی زهیر بن ابی سلمی، معرفی معلقه ی او و شرح ۲ بیت از مطلع معلقه.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۶۲ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۲. ص ۲۷۱ تا ۲۷۶ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۲۳۵ تا ۲۳۸
۸	ابیات معلقه زهیر: ۶ تا ۶.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۶۳ و ۶۴ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۲. ص ۲۷۶ تا ۲۸۲ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۲۳۹ تا ۲۴۴
۹	ابیات معلقه زهیر: ۲۶ تا ۲۹.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۶۸ و ۶۹ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۲. ص ۳۱۳ تا ۳۱۶ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۲۶۶ تا ۲۶۸
۱۰	ابیات معلقه زهیر: ۳۰ تا ۳۳.	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۶۹ و ۷۰ فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۲. ص ۳۱۶ تا ۳۲۰ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۲۶۸ تا ۲۷۲
۱۱	ابیات معلقه زهیر: ۵۶، ۵۴، ۵۰، ۴۹، و ۵۷	شرح معلقات سبع زوزنی ص ۷۴ تا ۷۶. فتح الکبیر المتعال اعراب معلقات العشر الطوال. محمد علی طه الدرہ ج ۲. ص ۳۴۳ تا ۳۴۵ ۳۴۵ تا ۳۴۷، ۳۴۷ تا ۳۴۹ شرح القصائد السبع الطوال الجاهلیات ابوبکر الانباری. ص ۲۸۵ تا ۲۸۶، ۲۸۶ تا ۲۸۷، و ۲۸۷
۱۲	گلچینی از حکم وامثال اکثم بن صیفی.	جمهره الخطب العربیه، احمد زکی صفوت، ج ۱ ص ۳۸ و ۳۹ مختارات من روائع الادب العربی (العصر الجاهلی) احمد فاضلی ص ۱۹۶ تا ۱۹۸.

* توجه: شماره ابیات وصفحات بر اساس ترتیب کتاب شرح معلقات سبع زوزنی، چاپ دار الکتب العلمیه، بیروت ۱۹۷۱.